

Årsberetning 2019

Det Psykiatriske Patientklagenævn i Grønland

Juni 2020

Indholdsfortegnelse

FORORD.....	3
AFSNIT I: Det Psykiatriske Patientklagenævn.....	4
1.1. Sammensætning	4
1.2. Kompetenceområder og opgaver	4
1.3. Definition af sags- og afgørelsesbegrebet	4
AFSNIT II: 2019 – Antal sager, sagsfordeling m.m.....	5
AFSNIT III: Principielle problemstillinger.....	6

FORORD

I medfør af § 16 i Selvstyrets bekendtgørelse nr. 15 af 2. december 2013 om Forretningsorden for Det Psykiatriske Patientklagenævn skal Det Psykiatriske Patientklagenævn hvert år offentliggøre en beretning om dets virksomhed. Årsberetningen skal udarbejdes i samarbejde med Dronning Ingrid's Hospitals Psykiatriske afdeling, og årsberetningen har derfor været forelagt Dronning Ingrid's Hospitals Psykiatriske afdelingen inden offentliggørelsen. Dronning Ingrid's Hospitals Psykiatriske afdeling havde ingen bemærkninger til årsberetningen.

Tidligere kunne afgørelser om tvangsindgreb påklages administrativt til Justitsministeriet efter den dagældende lov om sindssyge personers hospitalsophold. Efter at sagsområdet anvendelse af tvang i psykiatrien blev overført til Grønland i 2008 påbegyndtes det lovforberedende arbejde til udfærdigelse af en ny psykiatrilov for Grønland. Inatsisartutlov nr. 24 af 3. december 2012 om frihedsberøvelse og anden tvang i psykiatrien (Psykiatriloven) trådte i kraft den 1. juli 2013.

Det Psykiatriske Patientklagenævn er oprettet i henhold til Psykiatrilovens § 41. Nævnets opgaver er at behandle klager over tvangsindlæggelse, tvangstilbageholdelse, tilbageførsel, tvangsbehandling, tvungen opfølgning efter udskrivning, tvangsfiksering, anvendelse af fysisk magt, beskyttelsesfiskering, personlig skærmning, der uafbrudt varer mere end 24 timer samt aflåsning af døre i afdelingen.

Efter Psykiatrilovens § 41 består det Psykiatriske Patientklagenævn af en advokat som formand, Landslægen og en repræsentant fra en patientforening, der repræsenterer de sindslidende.

Landslægeembedet varetager Det Psykiatriske Patientklagenævns sekretariatsopgaver.

AFSNIT I: Det Psykiatriske Patientklagenævn

1.1. Sammensætning

Patientklagenævnets formand var frem til udgangen af august 2019 advokat Charlotte Pedersen, som pr. 1. september 2019 blev afløst af advokat Kista Høegh Niclasen.

Det lægelige medlem af Patientklagenævnet var i 2019 Landslæge Henrik L. Hansen.

Formand for Den Psykiatriske Patientforening Esekias Therkelsen har været udpeget som medlem af Patientklagenævnet i 2019. Der har ikke været udpeget nogen stedfortræder for Esekias Therkelsen i 2019.

Sekretariatet for Patientklagenævnet har i 2019 været varetaget af Tania Dyreborg Broberg fra Landslægeembedet.

1.2. Kompetenceområder og opgaver

Det Psykiatriske Patientklagenævn behandler klager over beslutninger om tvangsforanstaltninger, som beskrevet ovenfor i forordet.

Det Psykiatriske Patientklagenævns sager fremkommer ved klager fra patienter, der under indlæggelsen på den psykiatriske afdeling har været udsat for en af de ovenfor anførte former for tvang. Klagen sendes til nævnet enten ved patientrådgivers mellemkomst eller ved, at klagen fremsættes skriftligt eller mundtligt overfor hospitalets personale, der så formidler klagen videre, så snart den er modtaget, sammen med sagens øvrige akter (lægens erklæring, patientjournal, indlæggelsespapirer, tvangsprotokoller m.m.)

Det Psykiatriske Patientklagenævn kan ved sin afgørelse enten afvise klagen, f.eks. fordi den falder uden for nævnets kompetence, eller realitetsbehandle klagen. Når nævnet realitetsbehandler en klage kan Det Psykiatriske Patientklagenævns afgørelse gå ud på, at et tvangsindgreb godkendes, eller at indgrebet findes at være foretaget med urette. Ved klage over en beslutning om tvangsbehandling kan nævnet endvidere godkende eller tilsidesætte beslutningen.

Hvis der er tale om en klage over tvangsbehandling, der er tillagt opsættende virkning, skal Det Psykiatriske Patientklagenævn træffe sin afgørelse inden for 7 hverdage. Ved klage over andre tvangsindgreb skal nævnet træffe afgørelse snarest muligt, og hvis afgørelsen ikke er truffet inden 14 dage efter, at klagen er modtaget af Det Psykiatriske klagenævn, skal nævnet underrette patienten og patientrådgiveren om årsagen, og om hvornår afgørelsen kan forventes at foreligge.

Det Psykiatriske Patientklagenævns møder afholdes på den Psykiatriske afdeling på Dronning Ingrid's Hospital. Til mødet indkaldes overlægen, patienten, patientrådgiveren samt evt. andre relevante medarbejdere på den psykiatriske afdeling. Det Psykiatriske Patientklagenævns afgørelse træffes i umiddelbar forlængelse af mødet, og det tilstræbes, at afgørelsen fremsendes til sagens parter 1-2 hverdage efter mødet.

1.3. Definition af sags- og afgørelsesbegrebet

En sag defineres som patientens klage eller klager til Det Psykiatriske Patientklagenævn, som bliver behandlet på et bestemt møde. Klagen defineres som én klage uanset hvor mange klagepunkter, der måtte være tale om. Hvis den samme patient på et senere tidspunkt indgiver en ny klage over en tvangsmæssig foranstaltning, er der tale om en ny sag.

En afgørelse er defineret som en godkendelse eller tilsidesættelse af et tvangsindgreb. Denne definition betyder, at en sag godt kan indeholde flere afgørelser. Træffer Det Psykiatriske Patientklagenævn f.eks. afgørelse vedrørende flere ensartede tvangsindgreb, f.eks. 3 tvangsfikseringer, tæller det statistisk som 3 afgørelser.

Ligeledes, hvis en afgørelse indeholder både en godkendelse, f.eks. af iværksættelse af en tvangstilbageholdelse, og en tilsidesættelse, f.eks. opretholdelsen heraf, tæller dette statistisk som 2 afgørelser.

AFSNIT II: 2019 – Antal sager, sagsfordeling m.m.

Det Psykiatriske Patientklagenævn modtog i 2019 9 sager, hvoraf 2 sager blev afvist, fordi de faldt udenfor nævnets kompetence. De resterende 7 sager er realitetsbehandlet.

Det Psykiatriske Patientklagenævns gennemsnitlige sagsbehandlingstid har i 2019 været 9,5 dage. Det bemærkes, at sagsbehandlingstiden regnes fra sagens modtagelse i Det Psykiatriske Patientklagenævn til afgørelsens afsendelse til patienten. Sagsbehandlingstiden omfatter således også den tid, der går fra Det Psykiatriske Patientklagenævn modtager patientens klage til alle relevante oplysninger og dokumenter er indhentet. Ligeledes indgår i sagsbehandlingstiden også lørdage, søndage og helligdage.

Der er i 2019 modtaget 1 klager over tvangsbehandling, hvor sagen havde opsættende virkning. Denne sag blev behandlet på 6 dage.

Hovedreglen for Det Psykiatriske Patientklagenævns behandling af klager er, at nævnets møder afholdes på den Psykiatriske afdeling på Dronning Ingrid's Hospital. I alle 7 sager i 2019 er der således afholdt møde på den psykiatriske afdeling.

I Det Psykiatriske Patientklagenævns afgørelser er eksplicit anført, hvorvidt der har deltaget læge, patient og patientrådgiver i behandlingen af en sag på et nævnsmøde.

Patienten har i 2019 deltaget i 6 af møderne. I en enkelt sag medførte patientens indlæggelse på medicinsk afdeling, at patienten ikke kunne deltage på grund af fysisk sygdom. Patientens patientrådgiver deltog på mødet, og varetog patientens sag under mødet. Overlægen har i 2019 deltaget i alle møder. I 5 af sagerne har patientens patientrådgiver deltaget i mødet.

Antal af afgørelser i 2019 fordelt på de enkelte tvangsforanstaltninger	
Tvangsindlæggelse	3
Tvangstilbageholdelse	3
Tvangsfiksering	3
Aflåsning af døre	1
Beroligende medicin	1
Tvangsbehandling	1
Antal afgørelser i alt	12

I 11 afgørelser godkendte Det Psykiatriske Patientklagenævn det påklagede tvangsindgreb.

I 1 afgørelse traf Det Psykiatriske Patientklagenævn afgørelse om, at tvangsindgrebet (bæltefiksering) var foretaget med urette. Nævnet fandt det i den konkrete sag ikke dokumenteret, at det havde været nødvendigt at bæltefikserer klager. Det var ikke dokumenteret, at der forelå nærliggende fare for, at patienten eller andre ville få skader på legeme eller helbred, eller at patienten havde til hensigt groft at forulempe medpatienter eller udøve hærværk af ikke ubetydeligt omfang.

Det Psykiatriske Patientklagenævn skal efter anmodning fra patienten eller patientrådgiveren indbringe sine afgørelser vedrørende tvangsindlæggelse, tvangstilbageholdelse, tilbageførsel, tvangsbehandling, tvungen opfølgning efter udskrivning i henhold til § 17, tvangsfiksering, anvendelse af fysisk magt, beskyttelsesfiksering, personlig skærmning, der uafbrudt varer mere end 24 timer, samt aflåsning af døre i afdelingen, for retten efter reglerne i retsplejeloven for Grønland, kapitel 28.

Der er i 2019 ikke klaget over afgørelser fra Det Psykiatriske Patientklagenævn.

AFSNIT III: Principielle problemstillinger

På baggrund af det relativt beskedne antal sager, som Det Psykiatriske Patientklagenævn har modtaget og behandlet i 2019, har der ikke været anledning til at tage stilling til principielle spørgsmål.

I de sager, som Det Psykiatriske Patientklagenævn har behandlet i 2019, har der således efter nævnets opfattelse ikke været grænsetilfælde, der har givet nævnet anledning til at præcisere eller fortolke reglerens anvendelse i praksis.

På baggrund af de sager, der er behandlet i nævnet i 2019 er det ligeledes nævnets opfattelse, at den Psykiatriske afdeling på Dronning Ingrid's Hospital påser psykiatrilovens formelle krav til behandling af patienterne inden for nævnets kompetenceområde, og nævnet har således heller ikke på dette område fundet anledning til at fremsætte bemærkninger.